

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«01» 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Гостиний спецкурс - майстер-клас

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації 035.01. Українська мова і література
освітньої програми 035.01.02 Літературна творчість

Київ-2020

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу	
моніторингу якості освіти	
Програма №	1750/20
(підпись)	(прізвище, ініціали)
« <u>»</u>	20 <u>20</u> р.

Розробник:

Башкирова Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики

Викладач:

Башкирова Ольга Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 27 серпня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри Ольга Бровко проф. О.О.Бровко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми _____

— 20 p.

Гарант освітньої програми ЛІ. Заяць

Робочу програму перевірено

— 20 p.

Заступник директора ЛІ. Заяць (Л.І. Заяць)

Пролонговано:

на 20_ / 20_ н.р. _____, «_» 20_p., протокол № _____
(підпис) (ППП)

на 20_ / 20_ н.р. _____, «_» 20_p., протокол № _____
(підпис) (ППП)

на 20_ / 20_ н.р. _____, «_» 20_p., протокол № _____
(підпис) (ППП)

на 20_ / 20_ н.р. _____, «_» 20_p., протокол № _____
(підпис) (ППП)

на 20_ / 20_ н.р. _____, «_» 20_p., протокол № _____
(підпис) (ППП)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денно заочна
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 /120
Курс	6
Семестр	11
Кількість змістових модулів з розподілом	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, зокрема:	120
Аудиторні	32
Модульний контроль	8
Самостійна робота	80
Практичні	16
Форма семестрового контролю	Залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Гостиний спецкурс: майстер-клас (Гендерні художні моделі сучасної української романістики)» покликана формувати у студентів уявлення про гендерну проблематику української великої прози межі ХХ – ХXI століття у соціокультурному та політичному контексті сучасного світу.

Отже, **метою** її вивчення є знайомство магістрантів з основними теоріями гендерних студій, напрямами філологічних гендерних досліджень, термінологічним апаратом та науковими підходами до вивчення гендерної презентації в сучасному письменстві.

Завданнями курсу є сформувати такі компетентності:

Загальні

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність працювати в команді та автономно.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові компетентності спеціальності

Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.

Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

Здатність вільно користуватися спеціальною лінгвістичною та літературознавчою термінологією.

Здатність створювати оригінальні літературні твори.

Усвідомлення теоретичних зasad поетичної мови і активне практичне використання їх у власній творчості.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

- Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук; застосування їх методів у різних видах професійної діяльності; застосування філософських ідей у власних дослідженнях; глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень; здатність кваліфіковано пояснити феномени мови і мистецтва, їхню роль у людському житті; знання правових та етичних норм, які регулюють міжособистісні відносини у професійних колективах.

- Виявляти глибокі знання та розуміння змісту теоретичних філологічних дисциплін в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-

дослідних завдань, зокрема: загальних властивостей художньої літератури як системи систем, її зразків як творів мистецтва; еволюційного шляху розвитку вітчизняного і світового літературознавства; зasad поетики літературного твору, художнього тексту, множинності його інтерпретацій, варіативності підходів; зв'язку художньої літератури з історією та станом духовної культури народу; принципів і методів літературознавчого аналізу художнього тексту та інтерпретації літературного твору; актуальних проблем вивчення літературних напрямів, стилів, жанрів, образів, сюжетно-композиційних особливостей, засобів художньої виразності.

- Виявляти глибокі знання та розуміння змісту дисциплін, пов'язаних із специфікою творчої праці письменника, теорією і практикою написання творів основних літературних жанрів.
- Застосовувати знання специфіки творчої праці письменника у власній творчій діяльності (написанні художніх творів та літературно-критичних і публіцистичних праць різних жанрів).
- Ефективно здійснювати комунікативні функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимулюючого та контрольно-коригуючого компонентів); конструктивно-проектні функції (планувати і творчо конструювати робочий процес загалом, а також робочі субпроцеси); організаторські функції (реалізувати плани, творчо розв'язувати задачі в процесі роботи, вносити до планів обґрунтовані корективи).
- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну думку щодо них – професійно, етично виважено і соціально відповідально.
- Багатоаспектно і об'єктивно оцінювати досягнення літературознавства; художні якості авторського рукопису; сучасні та класичні художні твори.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Кількість годин					
	Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота
Змістовий модуль I.						
Вступ. Основи гендерної теорії						
Завдання курсу. Гендер: зміст і становлення поняття	14		2	2		10
Феміністична критика, студії маскулінності, гендерні студії (історія розвитку, наукова проблематика, перспективи)	14		2	2		10
Модульна контрольна робота	2					2
Разом	30		4	4		20
Змістовий модуль II.						
Сучасна українська романістика: жанрові та світоглядні аспекти						
Жанрово-стильові модуси розвитку сучасної української романістики: естетичні та світоглядні аспекти	14		2	2		10
Українське письменство на новому зламі століть: своєрідність естетико-світоглядної парадигми	14		2	2		10
Модульна контрольна робота	2					2
Разом	30		4	4		20
Змістовий модуль III.						
Онтологічні виміри в художніх моделях сучасної української романістики: гендерний аспект						
Постколоніальна травма і гендерна ментальність: художні шляхи відновлення ідентичності	14		2	2		10
Тілесність у дзеркалі сучасної романістики: перформанс і мікросвіт	14		2	2		10
Модульна контрольна робота	2					2
Разом	30		4	4		20
Змістовий модуль IV.						
Фемінність і маскулінність: художня репрезентація в романі початку ХХІ ст.						
Традиційні виміри жіночості: процеси «пригадування» та «перекодування»	14		2	2		10
Типи маскулінності в сучасній українській романістиці	14		2	2		10
Модульна контрольна робота	2					2
Разом	30		4	4		20
Усього	120		16	16		80
						8

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Вступ. Основи гендерної теорії

Тема І. Завдання курсу. Гендер: зміст і становлення поняття

Поняття гендеру – соціокультурної статі, на відміну від статі біологічної. Становлення поняття. Фемінне і маскулінне в історії людства. Проблема гендерної нерівності: домінантна позиція маскулінності, її історичні передумови; фемінне як «відхилення від норми». Проблема мізогінізму, її філософські та психологічні пояснення. Проблема «невидимості» чоловічого начала. Пошуки гендерного паритету на сучасному етапі розвитку європейських суспільств.

Тема ІІ. Феміністична критика, студії маскулінності, гендерні студії (історія розвитку, наукова проблематика, перспективи)

Феміністична критика: виникнення, етапи розвитку, основні течії. Гінокритика: перегляд основ феміністичної критики. Проблема жіночого письма. Становлення вітчизняних феміністичних досліджень. Феміністичне «перепочитання» класичної української літератури. Становлення студій маскулінності як окремої галузі знань. Сучасний стан гендерних студій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ

Сучасна українська романістика: жанрові та світоглядні аспекти

Тема ІІІ. Жанрово-стильові модуси розвитку сучасної української романістики: естетичні та світоглядні аспекти

Жанрові особливості роману. «Романне мислення». Трансформація романного жанру в сучасній українській літературі. Проблема елітарної і масової літератури. «Формульальність» як проблема сучасної романістики.

Тема ІV. Українське письменство на новому зламі століть: своєрідність естетико-світоглядної парадигми

Особливості національного варіанту постмодернізму. Постпостмодернізм: перспективи розвитку літератури. Роль постколоніального письма у становленні художньої парадигми постпостмодернізму. Основні стилеві вектори розвитку сучасної української літератури: роман постмодерністського типу, романтичні інтенції, неонародництво та ін.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

Онтологічні виміри в художніх моделях сучасної української романістики: гендерний аспект

Тема V. Постколоніальна травма і гендерна ментальність: художні шляхи відновлення ідентичності

Проблема постколоніального суб'єкта у філософії й літературі. Постколоніальна свідомість і тип історичного постколоніального письма. Художні стратегії відновлення національної ідентичності в сучасній українській літературі: сімейна історія, жіноче «переописування» історії, герой-маргінал, переосмислення національної міфології, розвінчання тоталітаристського міфу.

Тема VI. Тілесність у дзеркалі сучасної романістики: перформанс і мікросвіт

Поняття тілесності. Проблема тілесного і духовного у світовій філософії. Художня репрезентація тілесності в сучасній українській романістиці: децентроване тіло-перформанс і міфологічне тіло. Тілесність як спосіб фемінного проживання історії. Художня рецепція тілесності в контексті сучасної соціокультурної ситуації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

Тема VII. Традиційні виміри жіночості: процеси «пригадування» та «перекодування»

Архетип матері в класичній і сучасній українській літературі: сакральність і десакралізація, сучасні художні інтерпретації. «Демонічна жінка», емансиювана жінка. Архетип дитини і проблема ремінної ідентичності.

Тема VIII. Типи маскулінності в сучасній українській романістиці

Художня репрезентація маскулінності в колоніальній літературі. Гегемонна маскулінність та альтернативні типи маскулінності (філософ, ремісник, «лузер», «чоловік у стані кризи», чоловік-чужинець). Художні стратегії реабілітації національної маскулінності.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

ІІІ семестр

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		К-ть оди ниць	Максимальна к-ть балів						
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5 / 10	2	10 (5+5)	2	10 (5+5)	2	10 (5+5)	2	20 (10+10)
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			59		59		59		69
Максимальна кількість балів: 246									
Розрахунок коефіцієнта: 246 : 100 = 2,46									

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерій їх оцінювання

Тема І. Завдання курсу. Гендер: зміст і становлення поняття

Підготуйте доповідь на одну із запропонованих тем:
«Гендерні стереотипи: витоки і соціальні функції»
«Гендер як соціокультурний конструкт»
«Стать і гендер: відмінність і взаємозв'язок понять».

Тема ІІ. Феміністична критика, студії маскулінності, гендерні студії (історія розвитку, наукова проблематика, перспективи)

Опрацюйте праці В.Вулф, Дж. Батлер, Ю. Крістевої, С. Павличко, В. Агеєвої, А. Матусяк, І. Кона та ін.

Дайте відповіді на питання:

1. Які, на вашу думку, соціокультурні передумови виникнення феміністичної критики є найсуттєвішими?
2. Чи згодні ви з тезою про фундаментальну відмінність чоловічого і жіночого письма, яку розглядають представниці феміністичної критики?

3. Наскільки аргументованою, на вашу думку, є необхідність формування фемінної історії літератури?

Тема III. Жанрово-стильові модуси розвитку сучасної української романістики: естетичні та світоглядні аспекти

Опрацьуйте монографії Н. Бернадської та Т. Бовсунівської, присвячені сучасній романістиці. Проаналізуйте кілька сучасних романів з точки зору оприявнення в них художніх тенденцій, які виділяють дослідниці. У чому полягає індивідуально-авторська своєрідність художнього світу цих творів?

Тема IV. Українське письменство на новому зламі століття: своєрідність естетико-світоглядної парадигми

Прочитайте твори В. Лиса «Графиня», «Камінь посеред саду», «Соло для Соломії»; Люко Дашвар «РАЙ. Центр», «Биті е»; Л.Денисенко «Сарабанда банди Сари». Здійсніть порівняльний аналіз названих творів. Які стильові тенденції, на вашу думку, домінують у них?

Тема V. Постколоніальна травма і гендерна ментальність: художні шляхи відновлення ідентичності

Опрацьуйте розділ книги Т. Гундорової «Транзитна культура». Доберіть з сучасної української романістики приклад твору репрезентативного з точки зору вироблення художніх стратегій подолання постколоніальної травми. Які образи, наративні стратегії, художні прийоми застосовує автор?

Тема VI. Тілесність у дзеркалі сучасної романістики: перформанс і мікросвіт

Випишіть з різних словників кілька визначень поняття тілесності, зіставте їх. Які найважливіші аспекти цього поняття виділяють автори? Прочитайте романи М. Гримич «Фріда» та «Падре Балтазар на прізвисько Тойво», О. Полякова «Рабині й друзі пані Векли», О. Забужко «Музей покинутих секретів». Яку роль відіграє в них тілесність?

Тема VII. Традиційні виміри жіночості: процеси «пригадування» та «перекодування»

Прочитайте працю В. Агеєвої «Жіночий простір». Розкрийте значення архетипу матері в національній картині світу на конкретних прикладах творів української літератури. Поміркуйте, як трансформується цей образ у сучасному письменстві.

Тема VIII. Типи маскулінності в сучасній українській романістиці

Проаналізуйте маскулінні типи в кількох сучасних романах. Які соціокультурні тенденції вони відображують? Які художні засоби автори вживають при їх моделюванні?

Вимоги до виконання завдання із самостійної роботи:

- 1) самостійність мислення;
  - 2) володіння термінологічним апаратом і теоретичним матеріалом;
  - 3) логічність і грамотність викладу;
- застосування навичок аналізу літературного твору.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1

Напишіть есе на одну із запропонованих тем:

«Джентльмен – це той, хто ніколи не образить ближнього ненавмисне»
(О. Вайлд)

«Жінка намалює двері там, де їх нема, відчинить і вийде в новий світ і нове життя» (К.П. Естес)

«Жінок не потрібно розуміти – їх потрібно любити» (О. Вайлд)

Вимоги до есе:

- 1) самостійність і оригінальність мислення;
- 2) логічність і грамотність викладу;
- 3) глибоке розуміння природи мистецьких явищ.

Модульний контроль 2

Здійсніть розгорнутий аналіз улюбленого твору романного жанру. Які художні ознаки дозволяють говорити про «пам'ять жанру», а які – про модифікації жанру в сучасній літературі?

Вимоги до виконання завдання:

- 1) самостійність мислення;
- 2) володіння термінологічним апаратом і теоретичним матеріалом;
- 3) логічність і грамотність викладу;
- 4) застосування навичок аналізу літературного твору.

Модульний контроль 3

Напишіть невелику роботу на одну із запропонованих тем:

- «Жіноча і чоловіча тілесність у сучасній літературі»
- «Жіноча і чоловіча картина світу: провідні екзистенційні виміри»
- «Проблема історичної пам'яті в сучасному чоловічому і жіночому письмі»

Вимоги до виконання завдання:

- 1) самостійність мислення;
- 2) володіння термінологічним апаратом і теоретичним матеріалом;
- 3) логічність і грамотність викладу;
- 4) застосування навичок аналізу літературного твору.

Модульний контроль 4

Дайте відповідь на питання:

1. Чи згодні ви з відомою тезою В.Булф «Жінкою не народжуються, нею стають»? Як ви розумієте цю сентенцію? Чи можна застосувати її до маскулінності?
2. Які цінності в сучасному світі можна вважати чоловічими? Чи зазнали вони змін порівняно з попередніми епохами? Як це відображується в художній літературі?

Вимоги до виконання завдання:

- 1) самостійність і оригінальність мислення;
- 2) логічність і грамотність викладу;
- 3) глибоке розуміння природи мистецьких явищ.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Гостиний спецкурс: майстер-клас" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття гендеру.
2. Гендер і стать.
3. Становлення уявлень про феміність і маскуліність як дві основні форми існування гендеру.
4. Феміністична критика як напрям досліджень.
5. Основні етапи становлення й розвитку феміністичної критики.

6. Студії маскулінності як напрям досліджень.
7. Жанрово-стильові тенденції розвитку сучасного роману.
8. Поняття «романного мислення».
9. Національній варіант постмодернізму.
10. Поняття постпостмодернізму: становлення та основні напрями розвитку.
11. Постколоніальний суб'єкт у сучасній українській літературі.
12. Постколоніальне письмо: особливості історіософії.
13. Художні стратегії подолання постколоніальної травми.
14. Категорія тілесності в сучасній українській романістиці.
15. Маскулінний і фемінний простір у сучасній українській романістиці.
16. Основні екзистенційні виміри у фемінній і маскулінній картині світу.
17. Жінка-мати: художні інтерпретації в сучасній українській романістиці.
18. Архетип дитини в сучасній українській романістиці.
19. Образ «фатальної жінки» в сучасній українській романістиці.
20. Типи маскулінності в сучасній українській романістиці.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно А	90–100
Дуже добре В	82–89
Добре С	75–81
Задовільно D	69–74
Достатньо Е	60–68
Незадовільно FX	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу F	1–34

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ **«Гостиний спецкурс: майстер-клас»**

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

1.Агеєва В. Гендерна літературна теорія і критика / В. Агеєва // Основи теорії гендеру: [навчальний посібник]. – К.: Видавництво «К.І.С.», 2004. – С. 426 – 445.

2.Башкирова О. Гендерні художні моделі сучасної української романістики: Монографія. – К.: Київ. ун-т ім. Б.Грінченка. – К., 2018. – 253 с.

3.Бернадська Н.І. Український роман: теоретичні проблеми і жанрова еволюція: [монографія] / Н.І.Бернадська. – К.: Академвидав, 2004. – 367 с.

4.Бовсунівська Т.В. Жанрові модифікації сучасного роману / Т.В.Бовсунівська. – Харків: «Діса плюс», 2015. – 368 с.

5.Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека: Український літературний постмодернізм: [монографія]; [вид. 2-ге, випр. і допов.] / Гундорова Т. – К.: Критика, 2013. – 344 с.

Додаткові

6.Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму / Віра Агеєва. – К.: Факт, 2008. – 359 с.

7.Антология гендерной теории / [сост., comment. Елены Гаповой, Альмиры Усмановой]. – Минск: Пропилеи, 2000. – 386 с.

8.Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / [за ред. М.Зубрицької]. – Л.: Літопис, 1996. – С. 378 – 384.

9.Вулф В. Власний простір / В.Вулф; [пер. з англ. Я. Чердаклі]. – К.: Альтернативи, 1999. – 112 с.

10.Гундорова Т. Транзитна культура: Симптоми постколоніальної травми / Тамара Гундорова. – К.: Грані-Т, 2013. – 548 с. (Серія «De profundis»).

11.Забужко О. Хроніки від Фортібраса. Вибрана есеїстика / Оксана Забужко. – К.: Факт, 2009. – 352 с. (Серія «Висока полиця»).

Зборовська Н.В. Код української літератури: Проект психоісторії

новітньої української літератури: [монографія] / Н. В. Зборовська. – К.: Академвидав, 2006. – 504 с. (Монограф).

12.Ильин И. Постмодернизм: Словарь терминов / И.П.Ильин. – М.: Интранда, 2001. – 384 с.

13.Кон И.С. Мужчина в меняющемся мире / И.С. Кон. – М.: Время, 2009. – 496 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://bookap.info/vozrast/kon_muzhchina_v_menyayushchemsya_mire/g11.shtml.

14.Леонтьева В.Н. Культуротворческий процесс / В.Н. Леонтьева. – Харьков: Консум, 2003. – 216 с.

15.Павличко С. Фемінізм: [упор. Віри Агеєвої] / Соломія Павличко. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2002. – 322 с.

16.Перехресні стежки українського маскулінного дискурсу: Культура й література XIX – XXI століть / [за ред. Агнешки Матусяк]. – К.: LAURUS, 2014. – 368 с.

17.Улюра Г. Пострадянська жіноча проза як соціокультурний та естетичний проект (на матеріалі російської літератури): [монографія] / Г. Улюра. – К.: Ніка-Центр, 2015. – 608 с.

18.Харчук Р. Б. Сучасна українська проза. Постмодерний період: [навчальний посібник; 2-ге вид.] / Роксана Борисівна Харчук. – К.: Видавничий центр «Академія», 2011. – 248 с. (Серія «Альма-матер»).